

THEMAFICHE: Tandheelkundig amalgaam

Wat is tandheelkundig amalgaam?

Tandheelkundig amalgaam of tandvulling is een legering van vloeibaar kwik en andere metalen (zilver-, koper-, tin- en zinkpoeder) en wordt gebruikt om tandcariës te herstellen. Er bestaan nog andere materialen voor de verzorging van tandbederf (cf. paragraaf hieronder).

Het bevat kwik. Is dat gevaarlijk?

Er bestaat reeds tientallen jaren controverse over het vrijkomen in het menselijk lichaam van het kwik dat zich in dergelijke amalgamen bevindt. De controverse gaat over de risico's van vullingen met een tandheelkundig amalgaam. Men moet weten dat kwik niet toxisch is wanneer het in zeer geringe hoeveelheden wordt gebruikt zoals het geval is in tandheelkundige amalgamen.

Welke problemen kunnen voortkomen uit het gebruik van tandheelkundige amalgamen?

Tot op heden werd geen enkele wetenschappelijk bewezen ernstige aandoening vastgesteld na het plaatsen of verwijderen van een amalgaam.

Toch is het uit voorzorg aangewezen om niet meerdere amalgamen in één keer te laten verwijderen om een piekblootstelling aan kwik te vermijden. Aarzel niet om advies te vragen aan uw tandarts voor meer informatie.

Uit milieuoverwegingen hebben sommige Europese landen er reeds voor gekozen om het gebruik van tandheelkundige amalgamen gedeeltelijk of volledig te beperken. Als kwik zonder voorzorgen in de natuur terecht komt, kan dit gevolgen hebben voor het milieu.

Om milieuschade door kwik in te perken, zijn Belgische tandartsen verplicht om hun afval afkomstig van amalgaamvullingen te recupereren en te verwerken. In de praktijk gebeurt dit via een systeem dat het stof van deze amalgamen opvangt. Het systeem wordt bevestigd op het afzuigsysteem dat door tandartsen wordt gebruikt. Hierdoor is er minder kans dat kleine kwikdeeltjes in de riolering terechtkomen. De inhoud van het systeem wordt vervolgens in erkende inzamelcontainers geloosd.

Wat zijn de belangrijkste nadelen van tandheelkundige amalgamen?

Tandheelkundige amalgamen hebben twee belangrijke nadelen: ze zijn weinig esthetisch en bevatten oxidatieproducten die het tandvlees kunnen laten verkleuren. Sommige patiënten ondervinden ook pijn bij contact met warmte en/of koude.

Wat zijn de belangrijkste voordelen van tandheelkundige amalgamen?

Het grootste voordeel is ongetwijfeld hun stevigheid aangezien ze bestand zijn tegen hoge druk. Bovendien zijn ze relatief goedkoop en worden ze snel hard na plaatsing, waardoor je vrij snel opnieuw normaal kunt eten.

Zijn tandheelkundige amalgamen gevaarlijk voor zwangere vrouwen of vrouwen die borstvoeding geven?

Nee, het is niet bewezen dat de geringe hoeveelheden kwik die door de amalgaamvulling kunnen worden afgegeven, een risico inhouden voor de foetus of voor baby's die borstvoeding krijgen.

Uit voorzorg raadt het fagg zwangere vrouwen of vrouwen die borstvoeding geven echter aan om indien mogelijk de plaatsing of verwijdering van een amalgaamvulling uit te stellen. Indien gewenst kunnen zij overigens ook andere materialen kiezen voor hun tandvulling (cf. hieronder: andere behandelingstechnieken voor tandcariës). Aarzel niet om advies te vragen aan uw tandarts.

Mogen tandheelkundige amalgamen worden gebruikt bij kinderen?

Ja, aangezien er geen bewezen verband bestaat tussen het optreden van gezondheidsproblemen en tandheelkundige amalgamen.

Wanneer cariës zeer vroeg worden opgespoord en dus nog klein zijn en ouders niet willen dat hun kinderen tandheelkundige amalgamen krijgen, kan er geopteerd worden voor andere materialen (cf. hieronder: andere behandelingstechnieken voor tandcariës).

Zijn er ook contra-indicaties?

Net als elke stof die in contact komt met het menselijk lichaam, kan tandheelkundig amalgaam in uitzonderlijke gevallen allergische reacties of ontstekingsreacties uitlokken. Dergelijke reacties moeten zorgvuldig worden opgevolgd.

Het fagg raadt het gebruik van tandheelkundige amalgamen af bij patiënten met een gekende allergie voor metalen (aantal patiënten geraamd op 1/100 000) of bij patiënten die lijden aan bepaalde nieraandoeningen.

Tot slot adviseert het fagg om het contact tussen tandheelkundige amalgamen en kronen of metaalvullingen te beperken om de onaangename sensatie van kleine elektrische schokjes in de mond te vermijden.

Wat te denken van de andere behandelingstechnieken voor tandcariës?

Het fagg herhaalt dat de eerste strategie die moet gehanteerd worden om het optreden van tandbederf te voorkomen, bestaat uit een goede mond- en tandhygiëne.

Bovendien bestaan er alternatieve materialen. Zo bestaan er compositetharsen die worden gebruikt om tanden op te vullen en te herstellen. Hun belangrijkste voordeel is

dat ze wit van kleur zijn. Deze materialen zijn echter minder duurzaam dan amalgamen en moeten dus vaker vervangen worden. Bovendien kunnen ze ook duurder zijn.

Ook de materialen die als alternatief voor tandheelkundige amalgamen worden gebruikt, kunnen bijwerkingen of contra-indicaties hebben. Er zijn momenteel echter nog onvoldoende gegevens over het gebruik ervan en de eventuele bijwerkingen die ze kunnen teweegbrengen.

Momenteel verdringen deze alternatieve materialen dus het tandheelkundig amalgaam niet gezien zijn talrijke voordelen in termen van gebruiksgemak, stevigheid, duurzaamheid en lage kostprijs. Aarzel echter niet om advies te vragen aan uw tandarts.

Hoe weet ik welk materiaal voor mij het meeste geschikt is?

Het beste is om raad te vragen aan uw tandarts. Hij is de aangewezen persoon om u correct te informeren over het meest geschikte materiaal, want hij kent u.

Aarzel niet om hem alle vragen te stellen waar u mee zit. Hij zal met u overlopen welke materialen hij kan gebruiken om een beschadigde tand te verzorgen. Zo kunt u samen kiezen wat voor u het beste past.

Moet u uw amalgaamvullingen laten vervangen?

Zonder bewezen oorzakelijk verband tussen het optreden van gezondheidsproblemen en tandheelkundige amalgamen, moedigt het fagg de vervanging ervan niet aan. Aarzel echter niet om advies te vragen aan uw tandarts.

Nuttige links:

<http://www.who.int/mediacentre/factsheets/fs318/en/>

<http://ec.europa.eu/health/opinions/en/dental-amalgam/index.htm>